

30.1.2015

TEATIS LIIKMETELE

Teema: Petitsioon nr 2506/2013, mille on esitanud Iiri kodanik N. W. ELi kodanike ja nende pereliikmete vaba liikumise kohta

1. Petitsiooni kokkuvõte

Petitsiooni on esitanud ELi kodanik, kelle abikaasa ei ole ELi kodanik. Dublini lennujaama saabudes pidi petitsiooni esitaja abikaasa (kes ei ole ELi kodanik ning kellel puudub ELi pass) minema kolmandate riikide kodanikele mõeldud järjekorda ning ootama seal ligikaudu tund aega, et saada passi tempel. See põhjustas aga suurt ebamugavust nende 18-kuusele lapsele. Petitsiooni esitaja arvates on rikutud tema ja ta naise õigusi. Petitsiooni esitaja on seisukohal, et tuleb muuta Iiri immigratsioonisüsteemi raames nii ELi kui ka kolmandate riikide kodanikele kehtivat kontrollimisprotsessi.

2. Vastuvõetavus

Tunnistatud vastuvõetavaks 24. oktoobril 2014. Euroopa Komisjonil paluti anda teavet (kodukorra artikli 216 lõige 6).

3. Euroopa Komisjoni vastus, mis saadi 30. jaanuaril 2015

Euroopa Liidu toimimise lepingu artikli 21 lõikes 1 on sätestatud, et igal liidu kodanikul on õigus vabalt liikuda ja elada liikmesriikide territooriumil, kui aluslepingutega ja nende rakendamiseks võetud meetmetega kehtestatud piirangutest ja tingimustest ei tulene teisiti. Nimetatud piirangud ja tingimused leiab direktiivist 2004/38/EÜ, mis käsitleb Euroopa Liidu kodanike ja nende pereliikmete õigust liikuda ja elada vabalt liikmesriikide territooriumil (edaspidi „direktiiv”).

Kui direktiivi tingimused on täidetud, on ELi kodanikel õigus siseneda vastuvõtvasse

liikmesriiki, ja nende pereliikmetel on sama õigus kodakondsusest sõltumata.

ELi õigusega ELi kodanikele ja nende pereliikmetele tagatud vaba liikumise põhiõigus on kõige hinnatum õigus Euroopa Liidus ning seda peetakse liidu kodakondsusega praktiliselt samatähenduslikuks. ELi kodanikud on mõistetavalt õnnetud, kui kohtavad takistusi ja raskusi seal, kus neid olla ei tohiks.

ELi kodanike ja nende pereliikmete jaoks spetsiaalsete järjekordade moodustamine võib piiriületamist kiirendada, kuna ELi kodanike ja nende pereliikmete õigused on teiste kolmandate riikide kodanikega võrreldes õiguslikult erinevad.

Direktiivis aga ei kehtestata konkreetseid eeskirju, millega kohustatakse liikmesriike moodustama nende piiridel ELi kodanikele ja nende pereliikmetele reserveeritud järjekordasid. Õhupiiride puhul sisaldab asjaomaseid eeskirju Schengeni piirieskirjade¹ artikli 9 lõike 2 punkt a, mis ei ole aga Iirimaa suhtes siduv ega kohaldatav².

Järeldus

Kuigi on soovitatav, et Iirimaa moodustaks ELi kodanike ja nende kolmanda riigi kodakondsusega pereliikmete jaoks spetsiaalsed järjekorrad, ei ole Iirimaal ELi õigusest tulenevat kohustust seda teha. Iirimaa ametiasutustel on siiski kohustus võtta vajalikke meetmeid, et aidata täita Euroopa Liidu ülesandeid, sealhulgas neid, mis on seotud ELi kodanike õigusega liikuda ja elada vabalt.

¹ Euroopa Parlamendi ja nõukogu 15. märtsi 2006. aasta määrus (EÜ) nr 562/2006, millega kehtestatakse isikute üle piiri liikumist reguleerivad ühenduse eeskirjad (Schengeni piirieskirjad), muudetud kujul.

² Kooskõlas nõukogu 28. veebruari 2002. aasta otsusega 2002/192/EÜ Iirimaa taotluse kohta osaleda teatavates Schengeni *acquis*' sätetes.